

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

memo

Procedure Deelopdrachten – Raamovereenkomst
Waterbouwkundige werken 2027-2030

**DG Vastgoed en
Bedrijfsvoering Rijk**
DGVBR-RVB-Vastgoedbeheer
DGVBR-RVB-VB-Realisatie
Landelijk

Nieuweweg 3a
1782 AZ Den Helder
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
Nederland
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon
Pim Riemers
M 0612962546
Pim.Riemers@rijksoverheid.nl

Datum
31 juli 2026

Inhoud

Inhoud	2
1. Doel en toepassingsbereik.....	3
1.1 Toepassing tijdens de aanbestedingsprocedure	3
1.2 Relatie met de contractdocumenten.....	3
1.3 Toepassingsbereik.....	4
2 Algemene uitgangspunten Deelopdrachten	4
2.1 Scopedocument	4
2.2 Deelopdracht	4
2.3 Omvang van een Deelopdracht	5
2.4 Onderzoeken en inventarisaties	5
2.5 Aanwijzing en bespreking	5
2.6 Opdrachtverstrekking	5
3 Rollen en verantwoordelijkheden	5
3.1 Verantwoordelijkheden Rijksvastgoedbedrijf	5
3.2 Verantwoordelijkheden aannemer	5
3.3 Communicatie.....	5
4 Procedure Deelopdrachten ROVK WBKW	6
4.1 Scenario 1 – Deelopdracht opgesteld door het RVB	6
4.2 Scenario 2 – Deelopdracht uitgewerkt door de aannemer	8
4.3 Overzicht voorbereidingsscenario's	10

1. Doel en toepassingsbereik

Deze memo beschrijft de uniforme werkwijze voor het voorbereiden, uitwerken, beoordelen, verstrekken en uitvoeren van Deelopdrachten onder de "Raamovereenkomst Waterbouwkundige Werken 2027 – 2030" (hierna "ROVK - WBKW 2027 – 2030").

De memo heeft tot doel voor zowel het Rijksvastgoedbedrijf als de aannemer een eenduidige procesbeschrijving vast te leggen voor de voorbereiding, beoordeling, verstrekking en uitvoering van Deelopdrachten gedurende de looptijd van de raamovereenkomst.

De memo is een procesdocument en is van toepassing op alle Deelopdrachten die binnen de ROVK WBKW 2027 – 2030 worden voorbereid, verstrekt en uitgevoerd.

De procedure heeft als doel:

- Een eenduidige voorbereiding van Deelopdrachten;
- Een uniforme werkwijze voor opdrachtgever en aannemer;
- Een consistente toepassing van de RAW-systematiek;
- Een efficiënte voorbereiding van werkzaamheden;
- Een uniforme kwaliteit van de uit te werken Deelopdrachten;
- Een transparante besluitvorming voorafgaand aan de opdrachtverstrekking;
- Een beheersbare uitvoering van de raamovereenkomst.

1.1 Toepassing tijdens de aanbestedingsprocedure

*De werkwijze zoals beschreven in deze memo vormt ook de basis voor de **kwaliteitscriteria** zoals opgenomen in de Aanbestedingsleidraad. Tijdens de aanbestedingsprocedure wordt deze werkwijze gesimuleerd aan de hand van een representatieve casus. De inschrijver werkt de casus uit overeenkomstig de in deze memo beschreven procedure.*

De casus dient uitsluitend ter beoordeling van de Inschrijving. Aan de inhoud van de casus en de daarbij verstrekte documenten kunnen geen rechten worden ontleend voor de uitvoering van de raamovereenkomst.

1.2 Relatie met de contractdocumenten

Deze memo vormt een procesdocument en moet in samenhang worden gelezen met de volgende contractdocumenten:

- Aanbestedingsleidraad;
- Raamovereenkomst;
- Standaard RAW Bepalingen;
- Uniforme Administratieve Voorwaarden (UAV);
- RAW- Deelopdracht) en inschrijvingsstaat;
- Scopedocument;
- Opdrachtbrief (Deelopdracht);
- Overige documenten die onderdeel uitmaken van de betreffende Deelopdracht.

Indien strijdigheid bestaat tussen deze memo en de contractdocumenten, geldt de rangorde zoals opgenomen in de Raamovereenkomst.

Deze memo introduceert geen aanvullende contractuele verplichtingen. De memo beschrijft uitsluitend de procesmatige uitvoering van reeds overeengekomen contractuele verplichtingen. Deze memo beschrijft uitsluitend de procesmatige voorbereiding, beoordeling, verstrekking en uitvoering van Deelopdrachten. Het voorbereiden of uitwerken van een Deelopdracht vormt geen opdracht tot uitvoering van de betreffende werkzaamheden.

1.3 Toepassingsbereik

Deze memo is van toepassing op alle Deelopdrachten die door het Rijksvastgoedbedrijf onder de ROVK WBKW 2027 – 2030 worden voorbereid en verstrekt.

Afhankelijk van de aard, omvang en complexiteit van de werkzaamheden kan het Rijksvastgoedbedrijf kiezen voor:

- **Scenario 1:** de Deelopdracht wordt opgesteld door het Rijksvastgoedbedrijf;
- **Scenario 2:** de Deelopdracht wordt voorbereid en uitgewerkt door de aannemer op basis van een door het Rijksvastgoedbedrijf verstrekt Scopedocument.

De keuze voor het toe te passen scenario wordt per Deelopdracht door het Rijksvastgoedbedrijf bepaald en afgestemd op de aard, omvang, complexiteit en de beschikbare projectspecifieke informatie.

2 Algemene uitgangspunten Deelopdrachten

De werkzaamheden binnen de ROVK WBKW 2027 – 2030 worden opgedragen door middel van afzonderlijke Deelopdrachten. Een Deelopdracht beschrijft de uit te voeren werkzaamheden, de projectspecifieke uitgangspunten en de voorwaarden waaronder de werkzaamheden worden uitgevoerd. De voorbereiding van een Deelopdracht vindt plaats overeenkomstig met één van de in deze memo beschreven voorbereidingsscenario's.

2.1 Scopedocument

Bij toepassing van **Scenario 2** verstrekt het Rijksvastgoedbedrijf een Scopedocument aan de aannemer. Het Scopedocument vormt de basis voor het uitwerken van de Deelopdracht en bevat de op dat moment bij het Rijksvastgoedbedrijf beschikbare projectspecifieke informatie.

Het Scopedocument is nadrukkelijk geen uitvoeringsgereed RAW-bestek (Deelopdracht) en/of RAW-inschrijvingsstaat.

De aannemer beoordeelt het Scopedocument op onder andere:

- Volledigheid;
- Uitvoerbaarheid;
- Onderlinge samenhang;
- Projectspectifieke risico's;
- Ontbrekende werkzaamheden;
- Afwijkingen ten opzichte van de feitelijke situatie;
- Mogelijkheden voor optimalisatie.

Geconstateerde afwijkingen, onvolkomenheden of ontbrekende informatie worden door de aannemer zo spoedig mogelijk aan het Rijksvastgoedbedrijf gemeld.

2.2 Deelopdracht

Een Deelopdracht vormt de projectspecifieke uitwerking van een opdracht binnen de raamovereenkomst. De Deelopdracht vormt na opdrachtverstrekking het contractdocument voor de uitvoering van de betreffende werkzaamheden.

De inhoud van een Deelopdracht wordt afgestemd op de aard en omvang van de werkzaamheden en kan onder meer bestaan uit:

- RAW-bestek;
- RAW-inschrijvingsstaat;
- Tekeningen;
- Werkomschrijving, voor zover de werkzaamheden niet volledig in het RAW-bestek zijn omschreven;
- Planning;
- Stakeholderinformatie;
- V&G-plan Ontwerpfase (indien van toepassing);
- Overige projectspecifieke documenten.

2.3 Omvang van een Deelopdracht

Een Deelopdracht kan betrekking hebben op één of meerdere objecten binnen het beheergebied van het Rijksvastgoedbedrijf. De omvang en samenstelling van een Deelopdracht worden per opdracht bepaald en zijn afhankelijk van de aard, omvang en planning van de werkzaamheden.

2.4 Onderzoeken en inventarisaties

Als voor de voorbereiding of uitvoering van een Deelopdracht aanvullende onderzoeken of inventarisaties noodzakelijk zijn, bepaalt het Rijksvastgoedbedrijf per Deelopdracht op welke wijze deze worden uitgevoerd. Afhankelijk van de aard van het onderzoek kunnen deze werkzaamheden door het Rijksvastgoedbedrijf, door derden of door de aannemer worden uitgevoerd overeenkomstig de contractdocumenten.

2.5 Aanwijzing en bespreking

Voor iedere Deelopdracht organiseert het Rijksvastgoedbedrijf een aanwijzing en bespreking. Tijdens de aanwijzing en bespreking worden de projectspecifieke uitgangspunten van de Deelopdracht of het Scopedocument besproken.

Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan de projectlocatie, planning, stakeholders, bereikbaarheid, inrichting van het werkterrein, verkeers- en nautische maatregelen, veiligheid, geconstateerde afwijkingen, ontbrekende werkzaamheden en eventuele aanvullingen op de Deelopdracht of het Scopedocument.

De aanwijzing en bespreking vormt een belangrijk onderdeel van de voorbereiding van de Deelopdracht.

2.6 Opdrachtverstrekking

De aannemer mag uitsluitend met de uitvoering van de werkzaamheden aanvangen nadat het Rijksvastgoedbedrijf de betreffende Deelopdracht schriftelijk heeft opgedragen door middel van een Opdrachtbrief.

De uitvoering van de werkzaamheden vangt vervolgens aan overeenkomstig de bepalingen van de UAV.

3 Rollen en verantwoordelijkheden

Het Rijksvastgoedbedrijf en de aannemer dragen ieder verantwoordelijkheid voor de werkzaamheden die op grond van de contractdocumenten aan hen zijn opgedragen.

Bij de voorbereiding van een Deelopdracht werken beide partijen samen om te komen tot een uitvoerbare en volledige Deelopdracht.

3.1 Verantwoordelijkheden Rijksvastgoedbedrijf

Het Rijksvastgoedbedrijf is verantwoordelijk voor:

- Het bepalen van het toe te passen scenario;
- Het verstrekken van de Deelopdracht of het Scopedocument;
- Het organiseren van de aanwijzing en bespreking;
- Het beoordelen van de door de aannemer uitgewerkte Deelopdracht (Scenario 2);
- Het verstrekken van de Opdrachtbrief;

3.2 Verantwoordelijkheden aannemer

De aannemer is verantwoordelijk voor:

- Het beoordelen van de verstrekte informatie op volledigheid en uitvoerbaarheid;
- Het signaleren van ontbrekende of tegenstrijdige informatie;
- Het melden van geconstateerde afwijkingen;
- Het uitwerken van de Deelopdracht (Scenario 2);
- Het opstellen van de vereiste uitvoeringsdocumenten;

3.3 Communicatie

Formele communicatie over de voorbereiding van een Deelopdracht verloopt via de door het Rijksvastgoedbedrijf aangewezen contactpersonen. Afspraken die gevolgen hebben voor de inhoud van een Deelopdracht worden schriftelijk bevestigd.

4 Procedure Deelopdrachten ROVK WBKW

De werkzaamheden binnen de ROVK WBKW 2027 – 2030 worden uitgevoerd door middel van afzonderlijke Deelopdrachten. Afhankelijk van de aard, omvang, complexiteit en de beschikbare projectspecifieke informatie bepaalt het Rijksvastgoedbedrijf per Deelopdracht op welke wijze de Deelopdracht wordt voorbereid.

Hierbij worden de volgende scenario's onderscheiden:

- **Scenario 1:** De Deelopdracht wordt volledig opgesteld door het Rijksvastgoedbedrijf.
- **Scenario 2:** De Deelopdracht wordt voorbereid en uitgewerkt door de aannemer op basis van een door het Rijksvastgoedbedrijf verstrekt Scopedocument.

Het voorbereiden of uitwerken van een Deelopdracht vormt geen opdracht tot uitvoering van de werkzaamheden. De uitvoering vangt uitsluitend aan nadat het Rijksvastgoedbedrijf de betreffende Deelopdracht schriftelijk heeft opgedragen door middel van een Opdrachtbrief.

4.1 Scenario 1 – Deelopdracht opgesteld door het RVB

Bij Scenario 1 wordt de Deelopdracht volledig door het Rijksvastgoedbedrijf voorbereid. De besteksposten uit hoofdstuk **100 – Voorbereiding Deelopdracht** zijn niet van toepassing.

Stap 1 – Verstrekken Deelopdracht

Het Rijksvastgoedbedrijf verstrekt overeenkomstig de projectplanning digitaal een volledige Deelopdracht aan de aannemer.

De Deelopdracht bestaat, afhankelijk van de aard en omvang van de werkzaamheden, onder meer uit:

- Scopedocument;
- Deelopdracht;
- RAW-bestek;
- RAW-inschrijvingsstaat;
- Stakeholderlijst;
- Tekeningen (indien van toepassing);
- V&G-plan Ontwerpfase (indien van toepassing);
- Overige projectspecifieke documenten.

De aannemer bevestigt de ontvangst van de Deelopdracht en de daarbij behorende documenten schriftelijk **binnen vier werkdagen**.

De Deelopdracht wordt digitaal verstrekt in PDF-formaat en, voor zover van toepassing, in de digitale RAW-uitwisselingsformaten RSX en DSX. Overige documenten worden digitaal in PDF-formaat verstrekt, tenzij het Rijksvastgoedbedrijf anders bepaalt.

Stap 2 – Aanwijzing en bespreking

Het Rijksvastgoedbedrijf organiseert een aanwijzing en bespreking. Deze vindt in beginsel plaats in de **tweede week** na het verstrekken van de Deelopdracht.

Tijdens de aanwijzing en bespreking worden onder meer behandeld:

- Opmerkingen en vragen over de verstrekte documenten;
- Controle van de RAW-inschrijvingsstaat;
- Geconstateerde afwijkingen;
- Ontbrekende werkzaamheden;
- Projectspectifieke aandachtspunten;
- Planning en uitvoeringstermijn;
- Beschikbaarheid van het werkterrein;
- Inrichting van het werkterrein;
- Benodigde verkeers- en nautische maatregelen;
- Procedure en contactpersonen voor toegang tot de projectlocatie;
- Bereikbaarheid van de projectlocatie;
- Stakeholders;
- Veiligheidsaspecten;
- Afstemming met werkzaamheden van derden.

Eventuele wijzigingen worden binnen **twee werkweken** verwerkt door het Rijksvastgoedbedrijf of, na afstemming, door de aannemer.

Stap 3 – Opdrachtverstrekking

Na verwerking van de overeengekomen wijzigingen beoordeelt het Rijksvastgoedbedrijf of de werkzaamheden worden opgedragen.

Als tot uitvoering wordt besloten, verstrekt het Rijksvastgoedbedrijf de Opdrachtbrief met het bijbehorende inkoopordernummer.

Stap 4 – Start uitvoering

De uitvoering vangt aan overeenkomstig de bepalingen van de UAV. Tenzij in de Opdrachtbrief anders is bepaald, start de uitvoering op de **vijfde werkdag** na de dag waarop het werk is opgedragen.

4.2 Scenario 2 – Deelopdracht uitgewerkt door de aannemer

Bij Scenario 2 verstrekt het Rijksvastgoedbedrijf een verzoek tot het uitwerken van een Deelopdracht. De voorbereiding van de Deelopdracht wordt uitgevoerd overeenkomstig de besteksposten uit hoofdstuk **100 – Voorbereiding Deelopdracht**. Ontwerpwerkzaamheden maken geen onderdeel uit van deze werkzaamheden.

Stap 1 – Verzoek Deelopdracht

Het Rijksvastgoedbedrijf verstrekt digitaal een verzoek tot het uitwerken van een Deelopdracht.

Het verzoek bestaat minimaal uit:

- Scopedocument;
- Stakeholderlijst;
- Locatiebeschrijving en/of tekening;
- V&G-plan Ontwerpfase (indien van toepassing).

De aannemer bevestigt de ontvangst van het verzoek tot het uitwerken van de Deelopdracht en de daarbij behorende documenten schriftelijk **binnen vier werkdagen**.

Het Rijksvastgoedbedrijf bepaalt per Deelopdracht de voorbereidingstermijn voor het uitwerken van de Deelopdracht. Hierbij wordt rekening gehouden met de aard, omvang en complexiteit van de werkzaamheden.

De voorbereidingstermijn wordt in het verzoek tot het uitwerken van de Deelopdracht of tijdens de aanwijzing en bespreking afgesteld met de aannemer.

Stap 2 – Aanwijzing en bespreking

Het Rijksvastgoedbedrijf organiseert een aanwijzing en bespreking. Deze vindt in beginsel plaats in de **tweede week** na het verstrekken van het verzoek.

Tijdens de aanwijzing en bespreking worden onder meer behandeld:

- Opmerkingen over het Scopedocument;
- Bespreking van de op te stellen RAW-inschrijvingsstaat;
- Geconstateerde afwijkingen;
- Ontbrekende werkzaamheden;
- Projectsamenhang en aandachtspunten;
- Planning en uitvoeringstermijn;
- Beschikbaarheid van het werkterrein;
- Inrichting van het werkterrein;
- Benodigde verkeers- en nautische maatregelen;
- Procedure en contactpersonen voor toegang tot de projectlocatie;
- Bereikbaarheid van de projectlocatie;
- Stakeholders;
- Veiligheidsaspecten;
- Afstemming met werkzaamheden van derden.

Eventuele wijzigingen worden binnen **twee werkweken** verwerkt door het Rijksvastgoedbedrijf of, na afstemming, door de aannemer.

Stap 3 – Uitwerken Deelopdracht

De aannemer werkt de Deelopdracht uit overeenkomstig hoofdstuk **100 – Voorbereiding Deelopdracht** van het RAW-bestek.

Voor het uitwerken van de Deelopdracht maakt de aannemer gebruik van een RAW-bestekprogramma, zoals IBIS-TRAD of Bakker & Spees, of een gelijkwaardig RAW-bestekprogramma waarmee een volledig RAW-bestek en de bijbehorende digitale uitwisselingsbestanden overeenkomstig de Standaard RAW Bepalingen kunnen worden opgesteld.

Als tijdens het uitwerken van de Deelopdracht blijkt dat nadere uitwerking of detaillering van tekeningen noodzakelijk is voor een correcte voorbereiding of uitvoering van de werkzaamheden, bepaalt het Rijksvastgoedbedrijf of deze werkzaamheden onderdeel uitmaken van de Deelopdracht. Als de aannemer deze werkzaamheden uitvoert, vindt verrekening plaats overeenkomstig de contractdocumenten.

De uitwerking van de Deelopdracht bestaat, voor zover van toepassing, uit:

- Bepalen en controleren van hoeveelheden;
- Selecteren van de toepasselijke RAW-besteksposten;
- Signaleren en opnemen van ontbrekende werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor een correcte en volledige uitvoering;
- Uitwerken van noodzakelijke 'Bijkomende werkzaamheden' die niet of niet volledig in het Scopedocument zijn opgenomen;
- Werkplan;
- Uitvoeringsplanning;
- Tekeningen;
- V&G-plan Uitvoeringsfase, indien op grond van wet- en regelgeving of de contractdocumenten vereist;
- Overige voor de uitvoering noodzakelijke documenten.

Bij het uitwerken van de Deelopdracht beoordeelt de aannemer of de in het Scopedocument opgenomen werkzaamheden volledig en uitvoerbaar zijn.

Indien de aannemer constateert dat werkzaamheden ontbreken of noodzakelijk zijn voor een correcte, veilige en volledige uitvoering van de Deelopdracht, worden deze als afzonderlijke RAW-besteksposten of als "Bijkomende Werkzaamheden" in de Deelopdracht opgenomen en ter beoordeling aan het Rijksvastgoedbedrijf voorgelegd.

De aannemer levert de uitgewerkte Deelopdracht digitaal aan in PDF-formaat en, voor zover van toepassing, in de digitale RAW-uitwisselingsformaten .RSX en .DSX. Overige documenten worden digitaal in PDF-formaat aangeleverd, tenzij het Rijksvastgoedbedrijf anders bepaalt.

Stap 4 – Beoordeling Deelopdracht

Het Rijksvastgoedbedrijf beoordeelt de door de aannemer uitgewerkte Deelopdracht op volledigheid, uitvoerbaarheid en overeenstemming met de contractdocumenten.

Indien noodzakelijk verwerkt de aannemer de door het Rijksvastgoedbedrijf gemaakte opmerkingen en overeengekomen wijzigingen in de Deelopdracht.

Stap 5 – Opdrachtverstrekking

Na beoordeling en, indien van toepassing, verwerking van de overeengekomen wijzigingen kan het Rijksvastgoedbedrijf besluiten de werkzaamheden op te dragen.

Als tot uitvoering wordt besloten, verstrekt het Rijksvastgoedbedrijf de Opdrachtbrief met het bijbehorende inkoopordernummer.

Stap 6 – Start uitvoering

De uitvoering vangt aan overeenkomstig de bepalingen van de UAV.

Tenzij in de Opdrachtbrief anders is bepaald, start de uitvoering op de **vijfde werkdag** na de dag waarop het werk is opgedragen.

4.3 Overzicht voorbereidingsscenario's

Onderdeel	Scenario 1	Scenario 2
<i>Uitwerking Deelopdracht</i>	Door het Rijksvastgoedbedrijf	Aannemer overeenkomstig hoofdstuk 100
<i>Scopedocument</i>	Door het Rijksvastgoedbedrijf	Wordt verstrekt door Rijksvastgoedbedrijf
<i>Opstellen uitvoeringsdocumenten</i>	Door de aannemer	Door de aannemer
<i>Hoofdstuk 100 – Voorbereiding Deelopdracht</i>	Niet van toepassing	Van toepassing
<i>Uitwerken Deelopdracht</i>	Door het Rijksvastgoedbedrijf	Aannemer overeenkomstig hoofdstuk 100
<i>Aanwijzing en bespreking</i>	Bespreking van de verstrekte Deelopdracht	Bespreking van het Scopedocument
<i>Beoordeling</i>	Eventuele wijzigingen op de verstrekte Deelopdracht	Inhoudelijke beoordeling van de uitgewerkte Deelopdracht
<i>Opdrachtverstrekking</i>	Na verwerking van eventuele wijzigingen	Na beoordeling en verwerking van overeengekomen wijzigingen
<i>Start uitvoering</i>	Na schriftelijke Opdrachtbrief overeenkomstig de UAV	Na schriftelijke Opdrachtbrief overeenkomstig de UAV